
Shri Raghavendrathirhavirachitam MahabharatatatparyanirNayabhavasangraha

—
ஸ்ரீராகவேந்த்³ரதீர்த²விரசிதம்
மஹாபா⁴ரததாத்தபர்யநிர்ணயபா⁴வஸங்க்³ரஹ:
—

Document Information

Text title : Mahabharata Tatparyanirnaya Bhavasangraha

File name : mahAbhAratatAtparyanirNayabhAvasangrahaH.itx

Category : major_works, raama, rAghavendra

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Raghavendra Swami

Transliterated by : Aaditya Kalyanaraman

Proofread by : Aaditya Kalyanaraman

Description/comments : This is a summary of Madhvacharya's Mahabharata TatparyanirNaya in verse form.

Latest update : October 6, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 6, 2025

sanskritdocuments.org

ஸ்ரீராகவேந்த்ரதீர்த்விரசிதம்

மஹாபாரததாத்தபர்யநிர்ணயபாவஸங்க்ரஹ:

யோசுக்ரேஸ்பூத்விஸ்வகர்பா: ஸுக²நிதி⁴ரமிதை: வாஸுதே³வாதி³ரூபை:
கரீட³ந் தே³வைரஜாத்³யை: அக³ணிதஸுக³னே நித்யநீசோச்சபா⁴வை: |
வேதைர்வேத்யோஸுததோ³ஷோஸ்யஸுரஜநமநோ மோஹயந் மர்த்யவ்ரு³த்யா
ப⁴க்தாநாம் முக்திதா³தா த்³விஷத³ஸுக²கர: பாது ஸோஸம்மாந் ரமேஸ: || 1 ||

ஸத்க்³ரந்தா²நாம் ஸமுஹே ஜக³தி விலுலிதே யேந் தத்³பா⁴வமுச்சை:
வக்தும் மத்⁴வோ நியுக்தோ வ்யதி⁴த ஸுவசஸாமுத்³த்⁴ரு³தீம் பா⁴ரதஸ்ய |
வேதோ³த்க்ரு³ஷ்டஸ்ய விஷ்ணே: பரமபுருஷதாம் தாரதம்யம் ஸுராணாம்
வாயோர்ஜீவோத்தமத்வாதி³கமபி வத³தாம் வ்யாஸமீடே³ தமீஸம் || 2 ||

ஆதெ³ரூபசதுஷ்டயீம் ஸ்ரு³ஜதி யோ தே³வாந் புராநுக்ரமாத்
ப்³ரஹ்மாண்ட³ம் புரமப்³ஜஜாதி³விபு³தா⁴ந் ஸ்ரு³ஷ்ட்வா ஹரத்யந்தத: |
ஸ்ரஷ்டா பூர்வவத³ஸ்ய ஸர்வஜக³தோ மத்யஸ்யாதி³ரூபபர்ப⁴வந்
ராமோஸ்பூ⁴த³நுஜாந்விதோ த³ஸரதா²த் பாயாத் ஸ ந: ஸ்ரீபதி: || 3 ||

யத்³வ்ரு³த்தி⁴ர்ஜநமோஹிநீ முத³மிதா யத்³த³ர்ஸநாத் ஸஜ்ஜநா:
யேநர்ஷிப்ரியகாரிணா நிஸிசீஹந்த்ரா க்ரதூ ரக்ஷித: |
யோஸுஹஸ்யாம் ஸபதிம் வ்யதா⁴த் ஹரத⁴நுர்ப⁴ங்க்த்வாஸுஹஜ்ஜாநகீம்
ஜேதா வர்த்மநி பா⁴ர்க்³வஸ்ய நக³ரீம் ராமோ க³தோஸவ்யாத் ஸ மாம் || 4 ||

த்யக்த்வா ராஜ்யமிதோ வநம் வசநதோ மாதூஸ்ச காகாக்ஷிக³ம்
தை³த்யம் வ்யஸ்ய விகர்ணகோ⁴ணக²சரீப்³ந்தூ⁴ந் க²ராத்³ந் க²லாந் |
மாரீசம் ச நிறுத்ய ராவணஹ்ரு³தாம் ஸீதாம் விசிந்வந்நிவ
ப்ராப்தோ வாயுஸுதேந ஸூர்யஜ்யுஜா ராமோஸுவதாத்³வந்தி³த: || 5 ||

ஸுக³ரீவேண ஸகி²த்வமாய் ஸபத²ம் க்ரு³த்வா வதே⁴ வாலிந:
தாலாந் ஸப்தவிபி⁴த்ய வாலிநித⁴நம் க்ரு³த்வா ஸ்வராஜ்யே ஸ்தி²தம் |
மார்தாண்டி³ம் ச விதா⁴ய மாருதியுஜா யாம்யாம் தி³ஸம் க³ச்ச²தா

ஸீதாந்வேஷணம் இச்ச²தாப்³தி⁴தரணே ராமோ⁵வதாத் ஸம்ஸ்துத: || 6 ||

யஸ்ய ஸ்ரீஹநுமாநநுக்³ரஹப³லாத் தீர்³ணம்³பி⁴:⁴ லீலயா
லங்காம் ப்ராப்ய நிஸாம்ய ராமத³யிதாம் ப⁴ங்க்த்வா வநம் ராக்ஷஸாந் |
அக்ஷாதீ³ந் விநிஹத்ய வீக்ஷய த³ஸகம் த³க்³த்⁴வா புரீம் தாம் புந:
தீர்³ணம்³பி⁴:⁴ கபிபி⁴ர்யுதோ யமநமத் தம் ராமசந்த்³ரம் ப⁴ஜே || 7 ||

ஸிந்து⁴ம் த³க்ஷிணமாக³தோ த³ஸமுக்²ப்⁴ராத்திஷ்டதோ³ஸ³ப்த⁴யர்தி²தோ
ப³த்⁴வா ஸேதுமவாப்ய ராக்ஷஸபுரீம் ஸைந்யை: கபீநாம் யுத: |
ஹத்வேந்த்³ராரி கரீரகர்ணத³ஸகாதீ³ந் ராக்ஷஸாந் ஜாநகீம்
ஆதாயாப்ய புரீம் ஸ்வராஜ்யபத³வீம் ப்ராப்தோ⁵வதாத்³ராக⁴வ: || 8 ||

ப்ராப்த: ஸாம்ராஜ்யலக்ஷமீம் ப்ரியதமப⁴ரதம் யௌவராஜ்யே⁵பி⁴ஷிச்ய
ஸ்வீயாந் ரக்ஷந் ஸுதௌ த்³வௌ ஜநகது³ஹிதரி ப்ராப்ய யஜ்ஞௌர்யஜந் ஸ்வம் |
ஸீதாஹேதோர்விமோஹய க்ஷிதிஜி³திஸுதாநர்தி²தோ தே³வஸங்கை:⁴
ஸத்³பி⁴ர்யுக்²தோ ஹநூமத்³வரத³ உபக³த: ஸ்வம் பத³ம் பாது ராம: || 9 ||

க்ஷீராப்³த்யுந்மத்²நாதி³காத்மசரிதம் தே³வைர்க்³ரு³ணத்³பி:⁴ ஸ்துத:
ஸஜ்ஞாநாய பராஸரா²யமுநிநா ய: ஸத்யவத்யாமபூ⁴த் |
வ்யாஸத்வேந விதாய வேத³விவ்ரு³திம் ஸாஸ்த்ராணி ஸர்வாண்யபி
ஜ்ஞாநம் ஸத்ஸு நிதாய ஸத்³க³தகலிம் நிக்⁴நந் ஸ நோ⁵வ்யாத்³த⁴ரி: || 10 ||

பூ⁴பா யத்ர புரூவ: ப்ரப்⁴ரு³த்யோ ஜாதா விதோ⁴ரந்வயே
யத்³வாத்³யா ப⁴ரதாத்³யோ குருமு²கா²பீ⁴ஷ்மாம்³பிகேயாத்³ய: |
பூ⁴பா⁴ரக்ஷயகாங்க்ஷிபி:⁴ ஸுரவரைரப்⁴யர்தி²த: ஸ்ரீபதி:
தத்ராவி⁴ர்ப⁴விதும் ஸஹாமரவரைரிச்ச²ந் ஹரி: பாது மாம் || 11 ||

தே³வக்யாம் வஸுதே³வதோ⁵க்³ரஜ்யுதோ ஜாதோ வ்ரஜம் யோ க³தோ
பா³லக்⁴நீஸகடாக்ஷஹா ஸ்வஜநீமாந்யஸ்த்ரு³ணாவ்ரஹா |
யத்பூர்வம் பரதஸ்ச பாண்³டு³தநயா யத்ஸேவநம் ஜஜ்ஞிரே
கர்தும் த⁴ர்மமருத்³ வ்ரு³ஷாஸ்விந இமம் நந்தா³த்மஜம் நௌமி தம் || 12 ||

ஸம்ஸ்காராந் ப்ராப்ய க³ர்கா³த் ப³ஹுஸரிஸாசரிதை: ப்ரீண்யந் கோ³பகோ³பீ:
வத்ஸாந் தே⁴நூஸ்ச ரக்ஷந்நஹிபதி³மநோ ய: பபௌ காநநாக்³நிம் |
விப்ரஸ்த்ரீ³பீ³திகாரீ த்⁴ரு³தத⁴ரணித⁴ரோ கோ³பிகாபி⁴ர்நிஸாஸு
கரீ³ந் மல்லாம்ஸ்ச கம்ஸம் ந்யஹநது³பக³தோ⁵வ்யாத்ஸ க்ரு³ஷ்ண: புரீம் ஸ்வாம் ||

13 ||

பித்ரோர்ப்³ந்தம்⁴ நிரஸ்ய க்ஷிதிபதிமகரோது³க்³ரஸேநம் கு³ரோர்ய:
 புத்ரம் ப்ராதா³த்பரேதம் யுதி⁴ விஜிதஜராஸந்த⁴பூர்வாநிவர்க:³ |
 பார்தா²ந் பித்ரா விஹீநாநுபக³தநக³ராந் யஸ்த்வஜோ³பாத்³விபத்³ப⁴ய:
 நந்தா³தீ³நுத்⁴வோக்த்யா க³தவிரஹஸூச: காரயந் ஸோ³வதாந்மாம் || 14 ||

யஸ்மாத் வ்யாஸஸ்வரூபாத³பி விதி³தஸுவித்³யா அவாபு: ப்ரமோத்³ம்
 பார்தா² த்³ரோண: ஸுதார்த்²ம் ப்ரதிக³தப்⁴ரு³கு³போ யந்நியத்யா³ர்த்²காம: |
 தஸ்மாதா³ப்தோருவித்³யோ த்³ருபத்³முபக³தோ³நாப்தகாமோ³ஸ்த்ரவித்³யா:
 ஸிஷ்யேப்⁴ய: கௌரவேப்⁴யோ ரவிஜநிரஸநோ³தா³த்ஸநோ³வ்யாந்முராநி: || 15 ||

பூ⁴யஸ்த்வாக³தமாஹவே ஸஹ ஜராஸந்த⁴ம் ந்ரு³பைர்நீதயே
 ஜ்ஞாத்வா யஸ்ஸஹஜாந்விதோ³திக³ஹநம் கோ³மந்தமத்ராக³தாத் |
 தார்க்ஷயால்ஸப்³த⁴கிரீட உந்நத கி³ரோர்ப்லுத்ய ஜித்வா ரிபூந்
 ஹத்வா ஸ்வீயஸ்ரு³கா³லமாத்தமநக³ரீம் ப்ராப்த: ஸ நோ³வ்யாத்³த⁴ரி: || 16 ||

ப⁴க்³நாஸாந் ந்ரு³பதீநீந் வ்யதி⁴த ய: ஸ்வர்கா³தி⁴பாக்³ர்யாஸநே
 லக்³நோ பீ⁴ஷமகஸுத்³ரு³தோ³த²யவநம் ஜக்⁴நே ஸதீமாத்தமந: |
 நிக்⁴நாம் யோ³க்³ருத்³ ருக்மிணீம் ஸமஜயத்³ து³ர்க்³ர்விருக்ம்யாதி³காந்
 விக்⁴நம் ஸத்ரஜிதா³த்மஜாபதிரஸௌ மே க்⁴நந் ப⁴வேத்ஸர்வதா³ || 17 ||

அஸ்த்ரஜ்ஞேஷ்வதி⁴கோ³ர்ஜு³நோ³த²யத்³நுக்ரோஸேந பீ⁴மம் விநா
 ஸத்³த⁴ர்மே நிரதம் த்³தௌ³ ஸ்வகு³ரவே ப³த்⁴வா ந்ரு³பம் பார்ஷதம் |
 புத்ரௌ ஸ த்³ருபதோ³பி வஹ்நிவிபு³தா⁴த் ஸ்த்³ரூபகம் ப்ராப்தவாந்
 இஷ்டாம் த⁴ர்மஜ ஆப ராஜ்யபத்³வீம் ஸ ப்ரீயதாம் மே ஹநி: || 18 ||

யத்காருண்யப்³லேந பாண்டு³தநயா நிஸ்தீர்ய நாநாபதோ³
 பி⁴க்ஷாந்நாஸநி ஆக³மாப்⁴யஸநிநோ ஹத்வா ப³கம் த்³ரௌபதீ³ம் |
 உத்³வாஹ்யாகி³ஸ்பூ⁴பதீநி ரணே ஜித்வாக³தா: ஸ்வாம் புரீம்
 இந்த்³ர்ப்ரஸ்த²புரே³வஸந் க்ரு³தத⁴ராரக்ஷா: ஸ நோ³வ்யாத்³த⁴ரி: || 19 ||

ய: பார்தா²ந் பரிபாலயந் ஹரிபுரே ஸ்த்³ரீபுத்ரஸம்பத்³யுதாந்
 ஸம்ஹர்தா ஸதத⁴ந்வநோ³ஷ்டமஹிஷ்ப⁴ர்தா ஸுரர்ஷிஸ்துத: |
 ஹத்வா பெள⁴மமபாஹரத்ஸுரதரும் ப³ஹ்வீருவாஹாங்க்³நா:
 ப்ராயச்³த³த⁴ரிஸூநவே ஸ்வஸஹஜாம் பாயாத்ஸ ந: கேஸவ: || 20 ||

பார்தா²ந் லப்³த⁴ஸபா⁴ந் விதா⁴ய மயத: ப்ராப்த: புரம் ஸ்வாம் க³த:

கேஷத்ரம் கௌரவமர்கபர்வணி புரீம் ஸம்ப்ராப்ய கர்தா க்ரதோ: |
பாண்டு³ந் ப்ராப்ய ஜராஸுதே விநிஹதே தை: காரயித்வா⁵த்⁴வரம்
ப்ராப்த: ஸ்வம் புரமச்யுதோ விஜயதே த்யூதே ஜிதைஸ்ச ஸம்ரு³த: || 21 ||

பார்தா² யாதா அரண்யம் நிஹதநிஸிசரா: ப்ரீணயந்தோ த்³விஜௌகா⁴ந்
வார்தாம் ஸ்ருத்வா ஸ்வகீயாமுபக³தஹரிண மாநிதா ஸிந்து⁴ராஜம் |
ஜித்வா து³ர்யோத⁴நாதீ³ந் ஹரிஹயபுருஷ்வராதப³த்³தா⁴ந்விமோச்ய
ப்ராப்தா த⁴ர்மப்ரஸாத³ம் யமத² மது⁴ரிபும் துஷ்டுஷஸ்தம் ப்ரபத்³யே || 22 ||

அந்யம் வேஷமுபாக³தா: ப்ரு³த்²கி³தோ க³த்வா விராடாலயம்
தத்³தே³ஹஸ்த²ஹரேர்நிஷேவணபரா மல்லம் ததா² கீசகாந் |
ஹத்வா கோ³க்³ரஹணே³யதாநபி குருந் ஜித்வா விராடார்சிதா:
பார்தா:² ஸ்வாந்திகமா³க³தம் யமஜிதம் பே⁴ஜுஸ்தமீ³டே³ச்யுதம் || 23 ||

யத்ஸம்மத்யா ப்ரு³ஷததநுஜப்ரேஷிதப்³ராஹ்மணேக்த்யா
ராஜ்யம் நாதா³த்³நுஜஜநிதஸ்யாம்பி³கேயோ⁵ர்ஜுநஸ்ய |
ய: ஸாஹாய்யம் வ்யதி⁴த நக³ரீம் கௌரவா³ணமவாப்த:
ஸ்வோக்தே க்ரு³ஷ்ணஸ்தத³நபி⁴மதே⁵வாப்தபார்த²:² ஸ நோ⁵வ்யாத் || 24 ||

ஸேநாம் வீக்ஷய ரணேந்முகே² கருணயா ஸஸ்த்ரோஜ்ஜி²தம் ப²ல்கு³நம்
ஸத்³கீ³தாமுபதி³ஸ்ய கார்முகத⁴ரம் சக்ரே⁵ஸ்ய ய: ஸாரதி:² |
அந்யோந்யம் குருபாண்ட³வைஸ்ச ப்ரு³தநாம் யோ⁵ஜீக⁴நத் ஸ்யந்த³நாத்
யோ பீ⁴ஷ்மம் நிரபாதயத் ஸுதஸரை: பாண்டோ³ஸ்தமீ³டே³ச்யுதம் || 25 ||

த்³ரோணே யுத்⁴யதி பாண்ட³வைர்விநிஹதம் ப்ராக்³ஜ்யோதிஷம் பார்த²த:
க்ரு³த்வா தஸ்ய ஸுதே ஹதே நிஸி ஸிவம் நீத்வார்ஜுநம் ஸைந்த⁴வம் |
தத்³த்³த்தாஸ்த்ரப³லாத³ஜீக⁴நத்³தோ த்³ரோணே ஹதே த்³ரௌபதே:³
யோ பீ⁴மம் ச நிஜாஸ்த்ரநம்ரமகரோத் தம் நௌமி நாராயணம் || 26 ||

யத்ஸாமர்த²யப³லேந ஸூர்யதநுஜே பார்தே²ந யுத்³தே⁴ ஜிதே
பஸ்சாச்ச²ஸ்யமவாப்ய ஸாரதி²வரம் த⁴ர்மாத்தமஜம் ஸாயகை: |
ஸீர்ணங்க³ம் க்ரு³தவத்யமும் ஸிபி³ரக³ம் பார்த²ம் ச ம்ரு³த்யோரபாத்
ய: பார்தே²ந ஹதே⁵ர்கஜே ந்ரு³பநுத: பாயாத்ஸ ந: கேஸவ: || 27 ||

ஸல்யே த⁴ர்மஸுதாத்³த⁴தே குருப³லே பார்தை:² ஸமஸ்தே ஹதே
பீ⁴மேநாநுஜஸம்யுத் விநிஹத் து³ர்யோத⁴நே த்³ரௌணிநா |
ஸுப்தாநாம் நித⁴நே க்ரு³தே நிஸி ததோ முக்த்வா விதே⁴ரஸ்த்ரத:

பார்தா²ந் ராஜ்யமிதாம்ஸ்ச தத்ஸுதஸுதம் யோ⁵பாத்ஸ நோ⁵வ்யாத்³த⁴ரி: || 28 ||

க்ரு³ஷ்ணப்⁴யாமபி பூ⁴ஸுரைந்ரு³பஸுதோ ராஜ்யே⁵பி⁴ஷிக்தோ த்³விஜை:
த³க்³தே⁴ நிந்த³தி பி⁴க்ஷுகே க²லதரே ஸ்வம் விப்ரதீஸாரத: |

ராஜ்யம் த்யக்துமதோ²த்³யதோ வசநதோ யஸ்யாப்த பீ⁴ஷ்மாத்தத:
ஸுஸ்ராவாகி²லதர்³மநிர்ணயமத:³ க்ரு³ஷ்ணத்³வயம் தீ⁴மஹி || 29 ||

ஸ்ம்ரு³த்வா யம் த்³யுஸரித்ஸுதோ வஸுரபூ⁴த்³ராஜா யதா³ஸாஸிதோ
நிர்து:³கோ²த² ஜுகோ³ப தர்⁴மநிரதோ ஜித்வா ஸ்வராஜ்யே கஸிம் |
ய: பார்த²ம் ஸமபோ³த⁴யத் ம்ரு³தஸிஸும் யோ⁵ஜீவயத்பாண்ட³வை:
யோ யஜ்ஞம் ஸமகாரயத் ப³ஹுத⁴ரை: த்⁴யாயாமி தம் கேஸவம் || 30 ||

யத்³யுக்தா: பாண்டு³புத்ரா: கூகிதிமத² ஜுகு³பு: தர்⁴மராஜ: த்வராவாந்
தர்⁴மே யத்ப்ரீதயே⁵பூ⁴த் பவநஜவசநைராம்பி³கேயம் விரக்தம் |
வ்யாஸாத்மா யோ வநஸ்த²ம் த்வக்ரு³த நிஜமநோ⁵பீ⁴ஷ்டவந்தம் க³தம் ஸ்வம்
நாத²ம் பார்தா:² ஸமரந்தோ முமுது³ரிபி பத³ம் யஸ்ய க்ரு³ஷ்ணம் தமீடே³ || 31 ||

யோ யஷ்டா விப்ரஸாபாத்³யது³குலமவதீ⁴த் அர்தி²தோ⁵கா³த் ஸ்வலோகம்
தே³வைர்பை⁴ஷ்ம்யாத்³யுபேதோ யத³நு நிஜபத³ம் பாண்ட³வா அப்யவாபு: |
தை³த்யா யத்³வேஷ்தோ⁵ந்தே⁴ தமஸி நிபதிதா பு³த்³த⁴ருபோ⁵வத்³ய:
கல்க்யாத்மாந்தே கலே ய: குஜநநித⁴நக்ரு³த் பாது ஸோ⁵ஸ்மாந் முகுந்த:³ || 32 ||

மஹாபா⁴ரத தாத்தப்யநிர்ணயாஸயஸங்க்³ரஹ: |
ராகவேந்த்³ரேண யதிநா க்ரு³த: ஸஜ்ஜநஸம்விதே³ ||

இதி ஸ்ரீராகவேந்த்³ரதீர்த்²விரசிதம் மஹாபா⁴ரததாத்தப்யநிர்ணயபா⁴வஸங்க்³ரஹ:
ஸம்பூர்ண: |

Encoded and proofread by Aaditya Kalyanaraman

—
Shri Raghavendrathirthavirachitam MahabharatatatparyanirNayabhavasangrahaH

pdf was typeset on October 6, 2025

—
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

